

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль район Советы

КАРАР №XXXIII-3

Балык Бистәсе ш.т.п.

2018 елның 4 сентябре

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы территориясендә күздә тотылган хужалык һәм башка эшчәнлекнең әйләнә-тирә мохиткә тәэсирен бәяләү буенча жәмәгатьчелек фикер алышуларын оештыру һәм үткәрү тәртибе хакындагы Нигезләмәне раслау турында

1995 елның 23 ноябрәндәге “Экологик экспертиза турында”гы 174-ФЗ номерлы, 2003 елның 6 октябрәндәге “Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында”гы №131-ФЗ номерлы Федераль законарга, Әйләнә-тирә- мохитне саклау буенча Россия Федерациясе Дәүләт комитетының 2000 елның 16 маендагы “Россия Федерациясендә күздә тотылган хужалык һәм башка эшчәнлекнең әйләнә-тирә мохиткә тәэсирен бәяләү хакында Нигезләмәне раслау турында”гы 372 номерлы боерыгына туры китереп, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Уставы нигезендә Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль район Советы КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы территориясендә күздә тотылган хужалык һәм башка эшчәнлекнең әйләнә-тирә мохиткә тәэсирен бәяләү буенча жәмәгатьчелек фикер алышуларын оештыру һәм үткәрү тәртибе турындагы Нигезләмәне расларга (теркәлә).

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының <http://ribnaya-sloboda.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында һәм <http://pravo.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге “Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат рәсми порталы”нда урнаштырырга.

3. Карарның үтәлешенә контрольлек итүне экология, табигатьтән файдалану һәм аграр мәсьәләләр буенча даими комиссиягә йөкләргә.

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль
район Советы рәисе
урынбасары

И.Г.Ибраһимов

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль район
Советының 2018 елның
4 сентябрәндәге XXXIII-3
номерлы карары беләнрасланды

Татарстан РеспубликасыБалык Бистәсе муниципаль районы территориясендә
күздә тотылган хужалык һәм башка эшчәнлекнең әйләнә-тирә мохиткә
тәэсирен бәяләү буенча жәмәгатьчелек фикер алышуларын
оештыру һәм үткәрү тәртибе турында
Нигезләмә

1.Гомуми нигезләмәләр

1.Әлеге Нигезләмә 1995 елның 23 ноябрәндәге “Экологик экспертиза турында”гы 174-ФЗ номерлы, 2003 елның 6 октябрәндәге“Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында”гы №131-ФЗ номерлы Федераль законарга, Татарстан РеспубликасыБалык Бистәсе муниципаль районы Уставына туры китереп, Татарстан РеспубликасыБалык Бистәсе муниципаль районы территориясендә экологик экспертиза узарга тиешлекүздә тотылган хужалык һәм башка эшчәнлек турында жәмәгатьчелек тыңлаулары формасында жәмәгатьчелек фикер алышуларын оештыру һәм үткәрү тәртибен (алга таба – тәртип) гамәлгә кертә.

2.Күздә тотылган хужалык һәм башка эшчәнлек турында жәмәгатьчелек тыңлаулары формасында жәмәгатьчелек фикер алышулары (алга таба – жәмәгатьчелек тыңлаулары) һәркемнең уңайлы әйләнә-тирә мохиткә һәм аның торышы хакында дәрәс мәгълүматка конституцион хокукын тормышка ашыру максатларында,шулай ук гамәлдәге законнар нигезендә уңайлы әйләнә-тирә мохиткә хокукларына кагыла торган карарлар кабул итүдә гражданның катнашуы максатларында үткәрелә,

3.Жәмәгатьчелек фикер алышулары инициаторы тарафыннанжәмәгатьчелек фикер алышуларынжәмәгатьчелек тыңлаулары формасында үткәрү турында карар кабул ителгән очракта1995 елның 23 ноябрәндәге “Экологик экспертиза турында”174-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендәдәүләт экологик экспертизасы объектлары жәмәгатьчелек тыңлауларыначыгарыла.

2.Жәмәгатьчелек тыңлауларын үткәрү турында карар

4.Жәмәгатьчелек тыңлауларын үткәрү турында карар Татарстан РеспубликасыБалык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннанТатарстан РеспубликасыБалык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитеты постановлениесе (карары) формасында кабул ителә.

5.Жәмәгатьчелек тыңлауларын үткәрү турындагы карарда күрсәтелә:
-жәмәгатьчелек тыңлауларының темасы;
-жәмәгатьчелек тыңлауларын үткәрү датасы, вакыты һәм урыны;

- күздә тотылган эшчәнлекнең исеме, максаты һәм урнашу урыны;
- инициаторның атамасы һәм адресы (заказ бирүченең яки аның вәкиленең);
- жәмәгатьчелек тыңлауларын үткәрүнең якинча сроклары;
- жәмәгатьчелек тыңлауларын оештыруга җаваплы орган;
- фикер һәм тәкъдимнәрне кабул итү тәртибе һәм сроклары;
- күздә тотылган хужалык һәм башка эшчәнлек материаллары белән танышу срогы һәм урыны.

6.Экологик экспертиза узарга тиешлекүздә тотылган хужалык һәм башка эшчәнлек турында жәмәгатьчелек тыңлауларынТатарстан РеспубликасыБалык Бистәсе муниципаль районы территориясендә күздә тотылган хужалык һәм башка эшчәнлекнеңәйләнә-тирә мохиткә тәэсирен бәяләү буенча жәмәгатьчелек тыңлаулары формасында жәмәгатьчелек фикер алышуларын үткәрүгә тәгаенләнгән эшче төркем оештыра һәм үткәрә (алга таба – жәмәгатьчелек тыңлауларын үткәрү буенча эшче төркем)..

Жәмәгатьчелек тыңлауларын үткәрү буенча эшче төркемнең составы Татарстан РеспубликасыБалык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитеты карары белән раслана.

7.Жәмәгатьчелек тыңлауларын оештыру һәм үткәрү белән бәйле чыгымнарны жәмәгатьчелек тыңлаулары инициаторы күтәрә.

8.Жәмәгатьчелек тыңлауларын үткәрү буенча эшче төркем жәмәгатьчелек тыңлауларын үткәрү турындагы хәбәрне массакүләм мәгълүмат чараларында жәмәгатьчелек тыңлауларын үткәрү датасына чаклы 30 көннән дә соңга калмыйча игълан итүне тәэмин итә.

9.Жәмәгатьчелек тыңлауларын үткәрүнең Татарстан Республикасы “Балык Бистәсе муниципаль районы” муниципаль берәмлеге халкына тыңлауларны үткәрү вакыты һәм урыны турында хәбәр итү вакытыннан алып жәмәгатьчелек тыңлаулары йомгаклары турында нәтиҗәне игълан итүгә кадәрге срогы бер айдан артык була алмый.

10. Жәмәгатьчелек тыңлауларын үткәрү турында хәбәр формасында булырга тиеш:

- жәмәгатьчелек тыңлауларының темасы;
- жәмәгатьчелек тыңлаулары үткәрүнең датасы, вакыты, урыны;
- күздә тотылган эшчәнлекнең исеме, максаты һәм урнашу урыны;
- инициаторның атамасы һәм адресы (заказ бирүченең яки аның вәкиленең);
- жәмәгатьчелек тыңлауларын үткәрүнең якинча сроклары;
- жәмәгатьчелек тыңлауларын оештыруга җаваплы орган;
- фикер һәм тәкъдимнәрне кабул итү тәртибе һәм сроклары;
- күздә тотылган хужалык һәм башка эшчәнлек материаллары белән танышу срогы һәм урыны.

-башка мәгълүмат.

11.Жәмәгатьчелек тыңлауларын үткәрү буенча эшче төркем компетенциясенә керә:

- 1)жәмәгатьчелек тыңлауларын әзерләү һәм үткәрү буенча эш планы төзү;
- 2)жәмәгатьчелек тыңлауларында катнашучылар тарафыннан тәкъдим ителгән материалларга анализ ясау;

3) жергән тәкъдимнәрне гомумиләштерү һәм жәмәгатьчелек тыңлауларында фикер алышуга чыгарылуы конкрет мәсьәләләр исемлеген ачыклау;

4) жәмәгатьчелек тыңлауларында катнашуга экспертлар сыйфатында чакырылуы вазыйфалар затлар, белгечләр, оешмалар һәм башка жәмәгатьчелек вәкилләренә исемлеген аныклау һәм аларга фикер алышуга чыгарыла торган мәсьәләләр буенча үзләренә тәкъдимнәрен житкерү үтенече белән рәсми мөрәжәгатьләр жиберү;

5) чакырылган затлар составын да кертеп жәмәгатьчелек тыңлауларында катнашучы затлар исемлеген төзү;

6) докладчыларны билгеләү;

7) жәмәгатьчелек тыңлауларында чыгыш ясауларның тәртибен һәм эзлеклелеген раслау;

8) жәмәгатьчелек тыңлауларының беркетмәсен алып бару;

9) жәмәгатьчелек тыңлаулары йомгалары буенча нәтижә чыгару;

10) әлеге Нигезләмәгә ярашлы рәвештә башка мәсьәләләр.

3. Жәмәгатьчелек тыңлауларының инициаторлары

12. Жәмәгатьчелек тыңлауларының инициаторлары булып дәүләт экологик экспертизасы объектлары проектларының заказ бирүчеләре тора.

13. Жәмәгатьчелек тыңлауларының инициаторлары:

1) жәмәгатьчелек тыңлауларын үткөрүне оештыру-техник һәм мәгълүмат ягыннан тәмин итәләр;

2) жәмәгатьчелек тыңлауларын үткөрү турындагы хәбәрне жәмәгатьчелек тыңлауларын үткөрү датасына кадәр 30 көн алдан масса күләм мәгълүмат чараларында урнаштыруны тәмин итәләр.

Әйләнә-тирә мохиткә тәсирне бәяләү буенча материалларның баштагы вариантына керү урыны һәм сроклары, жәмәгатьчелек тыңлауларын үткөрү урыны һәм датасы, жәмәгатьчелек катнашуының башка формалары турында мәгълүмат масса күләм мәгълүмат чараларында, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының <http://ribnaya-sloboda.tatarstan.ru> веб-адресы буенча “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында жәмәгатьчелек тыңлауларын үткөрү тәмамланганчы алдан 30 көннән дә соңга калмыйча игълан ителә.

Заказ бирүче шулай ук әлеге мәгълүматны күздә тотылган эшчәнлек тормышка ашкан сурәттә турыдан-туры яки читләтеп аның мәнфәгатьләренә кагылырга ихтимал булган кызыксынучыяки тәсирне бәяләү процессына үзенә кызыксынуын күрсәткән жәмәгатьчелеккә һәм әйләнә-тирә мохиткә тәсирне бәяләү процессының күрсәтелгән масса күләм мәгълүмат чараларына керергә (танышырга) мөмкинлеге булмаган башка катнашучыларына житкерә.

Жәмәгатьчелек тыңлауларында катнашучыларга өстәмә хәбәр ирештерү әлеге Нигезләмәнең 13 пункты 2 пунктчасында ишарә ителгән мәгълүмат таратуның радио, телевидение, вакытлы матбугат, Интернет юлы белән һәм мәгълүмат таратуны тәмин итүче башка ысуллар белән гамәлгә ашырылырга мөмкин.

3) дәүләт экологик экспертизасы объекты проектларын, шул исәптән әйләнә-тирә мохиткә тәэсирне бәяләү буенча материалларның баштагы вариантын жәмәгатьчелеккә танышу һәм әлеге Нигезләмәнең 13 пункты 2 пунктчасында күрсәтелгән хәбәр игълан ителгән көннән алып 30 көн дәвамында, әмма жәмәгатьчелек тыңлаулары тәмамланганчы 2 атнадан да соңга калмыйча фикерләргә тапшыру өчен тәкъдим итүне тәэмин итәләр.

14. Жәмәгатьчелек тыңлауларын билгеләү турында карар кабул итү өчен инициаторлар Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетына күздә тотылган экологик экспертиза узарга тиешле хужалык һәм башка эшчәнлек хакында жәмәгатьчелек тыңлауларын үткәрү турында үтенечне үз эченә алган, экологик экспертиза узарга тиешле хужалык һәм башка эшчәнлекнең төрен күрсәтеп, белдерү җибәрәләр.

Белдерүгә дәүләт экологик экспертизасы объекты проектлары турында мәгълүмат теркәлә.

4. Жәмәгатьчелек тыңлауларын хәзерләү

15. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитеты жәмәгатьчелек тыңлауларының инициаторы тарафыннан жәмәгатьчелек тыңлауларын үткәрү турында үтенеч тапшырылган көннән соң үндүрт көнлек срокта тәкъдим ителгән документларны карый һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының жәмәгатьчелек тыңлауларын билгеләү турында постановление проектын хәзерли.

5. Жәмәгатьчелек тыңлауларында катнашучыларны теркәү

16. Жәмәгатьчелек тыңлаулары башланыр алдыннан жәмәгатьчелек тыңлауларында катнашучылар теркәлгә тиешле. Жәмәгатьчелек тыңлауларында катнашучыларны теркәүне жәмәгатьчелек тыңлауларын үткәрү буенча эшче төркем гамәлгә ашыра.

Жәмәгатьчелек тыңлауларында катнашучыларны теркәү жәмәгатьчелек тыңлаулары башланырга бер сәгать кала башлана.

17. Теркәлгәндә жәмәгатьчелек тыңлауларында катнашучылар – физик затлар шәхесне раслаучы документ күрсәтәләр. Юридик затлар вәкилләре теркәлгәндә юридик затны дәүләт теркәве турындагы таныклыкны, вәкилнең вәкаләтләрен раслаучы документларны, аларның шәхесләрен раслаучы документларны күрсәтәләр.

18. 18 яшькә җиткән физик затлар һәм юридик затлар, шулай ук әлеге Нигезләмәнең 16, 17 пунктлары нигезендә жәмәгатьчелек тыңлауларында катнашучылар сыйфатында теркәлгән жәмәгать оешмалары жәмәгатьчелек тыңлауларында катнашучылар була, шул исәптән:

- инициатор, заказ бирүче, инвестор, проект документациясен, әйләнә-тирә мохиткә тәэсир итәргә мөмкин булган күздә тотылган эшчәнлекне нигезләүче материалларны һәм дәүләт экологик экспертизасын узарга тиешле башка документацияләргә эшләүче;

-дәүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары;

-күздә тотылган хужалык һәм башка эшчәнлекнең экологик, социаль һәм икътисади нәтижәләренә ихтыяж белдергән жәмәгатьчелек: Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районында жәмәгатьчелек тыңлауларын үткәрү көненә юридик хокуклы булган яшәүчеләр.

19. Жәмәгатьчелек тыңлауларында катнашучыларны теркәү жәмәгатьчелек тыңлауларында катнашучыларның исемлеген исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

20. Теркәлүне кире кагу рәхсәт ителә шул очракта, әгәр зат теркәү вакытында әлеге Нигезләмәнең 18 пунктында каралган документларны тәкъдим итмәсә яисә әлеге Нигезләмә нигезендә жәмәгатьчелек тыңлауларында катнашучы булып тормаса.

21. Теркәү узмаган затлар жәмәгатьчелек тыңлауларына үткәрелми.

6. Жәмәгатьчелек тыңлауларын үткәрү

22. Жәмәгатьчелек тыңлауларын үткәрү буенча эшче төркем житәкчесе жәмәгатьчелек тыңлауларын ачып жиберә, жәмәгатьчелек тыңлауларының темасын, жәмәгатьчелек тыңлауларына чыгарылучы мәсьәләләрнең исемлеген, жәмәгатьчелек тыңлауларында чыгышларның тәртибе һәм эзлеклелеге буенча эшче төркемнең тәкъдимнән укып чыга, жәмәгатьчелек тыңлауларының доклад ясаучысын игълан итә, жәмәгатьчелек тыңлауларының сәркатибе белән таныштыра..

23. Жәмәгатьчелек тыңлауларының сәркатибе жәмәгатьчелек тыңлауларының беркетмәсен алып бара.

Жәмәгатьчелек тыңлауларының беркетмәсендә жәмәгатьчелек тыңлауларының датасы һәм үткәрү урыны, жәмәгатьчелек тыңлауларында катнашучыларның тыңлауларда булуларының саны, эшче төркем житәкчесенә, урынбасарының, сәркатибенә, эшче төркемнең башка әгъзаларының, докладчының яки жәмәгатьчелек тыңлауларында катнашучы чыгыш ясаучының фамилияләре, исемнәре, аталарының исемнәре, аларның доклады яки чыгышының кыскача эчтәлегә, тавыш бирү нәтижәләре һәм кабул ителгән карарлар, башка әйберләр чагылдырыла.

Жәмәгатьчелек тыңлауларының беркетмәсе жәмәгатьчелек тыңлауларын үткәрү буенча эшче төркемнең сәркатибе һәм житәкчесе тарафыннан имзаланган.

24. Жәмәгатьчелек тыңлауларын үткәрү буенча эшче төркемнең житәкчесе чират тәртибендә чыгыш ясар өчен сүзне төп докладчыга, чыгыш ясарга хокукы булган жәмәгатьчелек тыңлауларында катнашучыларга һәм чакырылган затларга бирә.

25. Һәрбер чыгыштан соң жәмәгатьчелек тыңлауларында катнашучылар теләсә кайсысы докладчыга сорау бирергә хаклы.

26. Жәмәгатьчелек тыңлауларын үткәрү буенча эшче төркем житәкчесе, чыгыш ясарга теләк белдерүчеләрнең санына бәйле рәвештә, жәмәгатьчелек тыңлауларында катнашучыларның чыгыш ясаучыларының теләсә кайсының чыгыш ясау вакытын чикләргә хаклы.

Жәмәгатьчелек тыңлауларын үткәрү буенча эшче төркем житәкчесе жәмәгатьчелек тыңлауларында тәнәфес игълан итәргә хокуклы.

27. Чыгышлардан соң фикер алышулар оештыру өчен жәмәгатьчелек тыңлауларын үткөрү буенча эшче төркем житәкчесе фикер алышу үткөрөлө торган сорауны игълан итә һәм сүзне үзләрнен тәкъдимнән дәлилләү өчен чыгыш ясарга хокукы булган калган жәмәгатьчелек тыңлауларында катнашучыларга бирә.

Барлык чакырылган затлар да фәкать жәмәгатьчелек тыңлауларын үткөрү буенча эшче төркем житәкчесе рөхсәте белән генә чыгыш ясыйлар.

28. Чыгыш ясарга хокукы булган жәмәгатьчелек тыңлауларында катнашучының чыгышы төгәлләнгәннән яисә чыгыш ясау өчен бирелгән вакыт чыкканнан соң, жәмәгатьчелек тыңлауларын үткөрү буенча эшче төркем житәкчесе жәмәгатьчелек тыңлауларында катнашучыларга чыгыш ясауының позициясе һәм (яки) дәлилләре буенча аныклаучы сораулар житкерергә мөмкинлек һәм сорауларга җавап бирү өчен өстәмә вакыт бирә. Сорауларга җавап бирү вакыты жәмәгатьчелек тыңлауларында катнашучының төп чыгышы вакытыннан артык булырга тиеш түгел.

29. Сораулар язмача бирелергә дә, шулай ук телдән бирелү формасында да булырга мөмкин.

Язмача формада бирелгән сораулар жәмәгатьчелек тыңлауларын үткөрү буенча эшче төркем житәкчесенә тапшырыла һәм телдән бирелгән сорауларга җаваплардан соң алар яңгыратыла.

30. Жәмәгатьчелек тыңлауларында катнашучылар жәмәгатьчелек тыңлауларын үткөрү буенча эшче төркемгә үзләрнен фикер һәм тәкъдимнән тиндәшле рәвештә жәмәгатьчелек тыңлаулары беркетмәсенә кертү өчен тапшырырга хаклы.

31. Чыгыш ясауга хокукы булган жәмәгатьчелек тыңлауларында катнашучы үзнен тәкъдимнән кире алырга һәм (яки) башка жәмәгатьчелек тыңлауларында катнашучылар тарафыннан китерелгән тәкъдимнәргә кушылырга хаклы. Карала торган мәсьәлә буенча үзләрнен позицияләре үзгөрү турында жәмәгатьчелек тыңлауларында катнашучыларның карары жәмәгатьчелек тыңлаулары беркетмәсендә чагылдырыла.

32. Жәмәгатьчелек тыңлауларының һәрбер сорауы буенча катнашучыларның чыгышлары тәмамланганнан соң жәмәгатьчелек тыңлауларын үткөрү буенча эшче төркем житәкчесе аларга үткөрөлгән фикер алышу йомгаклары буенча аларның позицияләренен үзгөрү ихтималлыгы турындагы сорау белән мөрәжәгать итә.

33. Жәмәгатьчелек тыңлаулары темасының барлык сораулары буенча фикер алышу төгәлләнгәннән соң жәмәгатьчелек тыңлауларын үткөрү буенча эшче төркем житәкчесе жәмәгатьчелек тыңлаулары темасының барлык сораулары каралганнан соң йомгаклау документында калган тәкъдимнән аныклау өчен сүзне сәркитипкә бирә.

34. Теләкләре булган барлык жәмәгатьчелек тыңлауларында катнашучылар тарафыннан фикер алышу проектының асылы буенча үзләрнен уй-фикерләре әйтеп бетерелгәннән соң жәмәгатьчелек тыңлаулары тәмам булды дип санала.

7. Жәмәгатьчелек тыңлауларының нәтижеләре

35. Жәмәгатьчелек тыңлауларын үткөрү йомгаклары буенча беркетмә төзелә.

36. Жәмәгатьчелек тыңлаулары беркетмәсендә түбәндәгеләр булырга тиеш:

- көргән тәкъдимнәрнең гомуми саны;
- эшче төркем тарафыннан кире кагылган сораулар саны;
- жәмәгатьчелек тыңлауларында чыгарылган, әмма кабул ителмәгән сораулар;
- жәмәгатьчелек тыңлауларында кабул ителгән сораулар.

Жәмәгатьчелек тыңлауларын үткөрү беркетмәсе күздә тотылган хужалык һәм башка эшчәнлекнең әйләнә-тирә мохиткә тәэсирен бәяләү буенча материалларның азаккы вариантына кушымталарның берсе сыйфатында керә.

37. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитеты эшче төркем җитәкчесе тарафыннан расланган вакыттан алып календарь көннәр белән исәпләнгән өч көнлек срокта жәмәгатьчелек тыңлауларын үткөрү беркетмәсен жәмәгатьчелек тыңлауларын үткөрү инициаторына жибәрә.

38. Күздә тотылган хужалык һәм башка эшчәнлекне тормышка ашыру турында карар кабул итүгә кадәр чорда граждандардан һәм жәмәгать оешмаларынан язмача фикерләр һәм тәкъдимнәр кабул итү, күздә тотылган хужалык һәм башка эшчәнлекнең әйләнә-тирә мохиткә тәэсирен бәяләү буенча материалларга кушымталарда бу тәкъдимнәрне документлаштыру жәмәгатьчелек тыңлаулары инициаторы (казак бирүче) тарафыннан жәмәгатьчелек тыңлаулары төгәлләнгәннән соң 30 көн дәвамында тәэмин ителә.